

จิตวิญญาณทางการเมือง

การเมือง ถูกกล่าวขานว่าเป็น “เกมส์” อย่างหนึ่ง โดยมีนักการเมืองเป็น “ผู้เล่น” และประชาชนเจ้าของประเทศเป็น “ตัวประกอบ” และมีประเทศชาติบ้านเมืองเป็น “เวทีและฉาก” ซึ่งหากกล่าวโดยรวมจะเห็นว่า ทุกฝ่ายที่กล่าวถึงในเบื้องต้นนั้นก็ เป็น “องค์ประกอบ” ของละครเรื่องหนึ่งเท่านั้น และละครเรื่องนี้ในวันจะเห็นว่าเป็นละครตลาดมากขึ้น น้ำเน่ามากขึ้น เหมาะสำหรับออกอากาศหลังข่าว โดยมีโฆษณาเครื่องดื่ม น้ำอัดลม ขนมกรุบกรอบ Fast-Food Jung-Food และผลิตภัณฑ์ทาผิวพวกกันระหว่างตอน

ในช่วงของการเลือกตั้ง เราจะเห็นว่านักการเมืองทั้งหลายต่างก็ฉวยโอกาส เพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนเสียงในทุกวิถีทาง แม้จะต้องทำลายพันธมิตร์ทางการเมืองก็ตาม ดังที่มักจะได้เห็นว่า หากเป็นนักการเมืองสังกัดต่างพรรคต่างข้างกัน จะไม่มีความรอมชอมปรานีกันเลยหากเห็นช่องทางเห็นโอกาส ทั้งที่ก่อนหน้านี้ต่างก็เป็นสหายทางการเมืองกัน แต่เดี๋ยวนี้ต่างก็ขูดคูดุ่ยพฤติกรรมที่ “ไม่ถูกต้อง” กันแบบถึงรากแก้วกันทีเดียว

พฤติกรรมอย่างนี้ทางหนึ่งทำให้ “ละคร” เรื่องนี้น่าดูขึ้น เพราะต่างฝ่ายต่างก็รู้ทางกัน เนื่องจากเป็นคนบนเส้นทางเดียวกัน ซึ่งมักจะไม่ว่ากันมากนักทั้ง “ภายในและภายนอก” จนคล้ายกับก็อปปี้แบบกันมา ซึ่งก็ทำให้คนดูต้องคอยลุ้นคอยติดตามแม้ว่าจะมีกลิ่นที่แสดงให้เห็นว่ามีการ “ฮั้วกันโนบถ” ก็ตาม แต่ในอีกทางหนึ่งกลับเป็นการทำลายและเหยียบย่ำ “จิตวิญญาณทางการเมือง”(Spiritual Political)

เราเห็นได้อย่างชัดเจนจากบทเรียนของการเลือกตั้งว่า นักการเมืองพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนตัวเองเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการขายตัวเองให้กับพรรคการเมืองที่มีทุนหนาที่กำลังได้รับความนิยม การสร้างนโยบายประชานิยมตามอย่างกัน การสร้างจุดเด่นโดยการเหยียบทับคนอื่น(เพราะตัวเองค้นพบ “ความไม่ดีของคนอื่น” ในขณะที่ “คนอื่นยังไม่พบความไม่ดีของตนเอง”) การแสดงความรุนแรงต่อกัน การทำร้ายทำลายกัน ฯลฯ สารพัดเล่ห์เหลี่ยมสุดที่จะบรรยาย

หากจะพูดกันตามตรงแล้ว อาชีพการเมืองเป็นเรื่องของคนไม่กี่คนจริงๆ ครับ และทั้งๆ ที่มีน้อยอยู่แล้ว กลับไปลอกเลียนแบบกัน ไม่ว่าจะ เป็นนโยบาย แนวความคิดอุดมการณ์ บุคลิกภาพ พฤติกรรม และวิถีทัศน์ หากเปรียบเป็นสินค้าก็เหมือนมาจากโรงงานเดียวกัน ทำให้ตัวเลือกที่ยืนน้อยอยู่แล้วกลับน้อยลงไปอีก เพราะไม่ว่าจะเลือกใครก็เหมือนกันหมด ทำให้คนลงคะแนนเสียงเกิดภาวะ “ขาดตัวเลือกที่หลากหลาย” และ/หรือ “จำเป็นต้องเลือกเท่าที่มี” ตามหน้าที่พลเมืองดี เพราะมีหลายเสียงดังเข้ามาว่า ชอบพรรคไม่ชอบคนหรือชอบคนแต่ไม่ชอบพรรคอะไร ทำนองนี้อยู่เป็นระยะ

ในเมื่อยังงี้ก็ต้องเลือก ทั้งที่ตัวเลือกก็มีแค่นี้ ขอให้พิจารณาไตร่ตรองกันให้ลึกซึ้งละเอียดถี่ถ้วนดีเสียก่อน ตามระเบียบวิธีคิด(Methodology)ของแต่ละท่าน อย่างน้อยก็ขอให้เป็นการตัดสินใจของเราเองทั้งสิ้น ไม่ได้เป็นเพราะถูกภาพลวงตาผลักดันมือให้กากบาทอย่างไร้สติก็แล้วกันครับ

ในเมื่อการเมืองโดยเฉพาะในช่วงเลือกตั้งอย่างนี้ กลายเป็นการฉายภาพด้านลบเป็นส่วนใหญ่ ผู้เขียนจึงอยากกระตุ้นให้หันกลับมาดูเจตนารมณ์ของการเมืองกันให้ดี เพื่อการเข้าถึง “จิตวิญญาณทางการเมือง” ด้วยกัน ทั้งนี้เพราะแก่นแท้ของการเมืองต้องการให้เป็นโอกาสของคนทุกคน ไม่ใช่เพียงเพื่อผู้มีอาชีพทางการเมืองเท่านั้น ดังนั้นนักการเมืองควรรักษาจุดยืนของตัวเองอย่างมีศักดิ์ศรี มากกว่าเพื่อการมุ่งเข้าสู่สภาเพียงอย่างเดียวโดยไม่

คำนึงถึงวิธีการที่ใช้ เพื่อดึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของประชาธิปไตยกลับคืนมา ทำให้การเมืองมีความศักดิ์สิทธิ์และมีเกียรติดังที่ควรจะเป็น

นักการเมืองควรสำรวจตรวจสอบตัวเองก่อนว่า มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะทำหน้าที่แทนคนทั้งประเทศหรือเปล่า มีความรู้ความสามารถเพียงพอไหม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์เป็นอย่างไร มีจิตสาธารณะในระดับไหน และมีจิตวิญญาณทางการเมืองเป็นอย่างไร ไม่ใช่มาเป็นนักการเมืองเพราะเห็นว่า เป็นอาชีพที่สง่างาม มีเกียรติ มีอำนาจ และเพราะว่าตระกูลเป็นนักการเมือง โดยไม่สนใจว่าตัวเองเป็นอย่างไร ก็นำหน้าก้มตามุ่งสูงสุดหมายไม่ว่าจะต้องใช้วิชา มารมากน้อยแค่ไหนก็ตาม

จิตวิญญาณทางการเมือง เป็นเรื่องของคุณค่าทางจิตใจ ในฐานะที่เราคือผู้สร้างและทำลาย ถึงแม้จะเป็นเรื่องยากที่จะแสดงออกมาโดยมีเกณฑ์ชี้วัด(Indicator)อย่างชัดเจน แต่ผู้เขียนเชื่อว่าทุกจิตใจต่างมีสิ่งเหล่านี้อยู่และทุกคนก็สามารถรับรู้ได้ เพราะในความจริงสังคมโดยรวมมีความดีงามดำรงอยู่มากหลาย ดังนั้นโดยธาตุแท้ของจิตใจคนในสังคมย่อมดีงามเช่นกัน

เมื่อเป็นดังนี้ ผู้เขียนจึงมีใจเฝ้าแถมแสดงตนชี้แนะท่านให้เข้าถึงจิตวิญญาณทางการเมือง หากแต่เพียงต้องการจุดประกายความดีงามในจิตใจให้ลุกโผลงเท่านั้น

ในฐานะที่เราเป็นคนลงคะแนนเสียง จึงเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดที่จะระบุคนที่เหมาะสมเข้าสู่สภา เราทั้งหลายควรแสดงถึงพลังทางการเมืองให้เห็นว่า ตัวแทนของคนทั้งประเทศที่จะเข้าไปทำหน้าที่ในสภานั้นจะต้องเติมไปด้วย "จิตวิญญาณทางการเมือง" ซึ่งเราทั้งหลายไม่ได้ตาบอดหรือเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ถึงขนาดให้บรรดานักการเมืองทั้งหลายมาแสดงบทบาทจอมปลอมเป็นลิงหลอกเจ้าเราได้ ไม่อยากให้การเมืองเป็นเพียงเกมส์หรืออาชีพของคนบางคน แต่ต้องเป็นเวทีที่ทุกคนมีที่ยืนอย่างภาคภูมิ เป็นพื้นที่(Space)ของคนทุกคนในประเทศ

เลิกเถาะครับ กับการเอาดีใส่ตัวเอาชั่วใส่คนอื่น เพื่อสร้างกระแสในช่วงการเลือกตั้ง เพราะจะทำให้การเมืองมัวหมอง แต่ควรหันมานำเสนอ "ความดี" ของตัวท่านเองให้ผู้ลงคะแนนเสียงได้เห็นและประจักษ์ว่า ท่านเพียงพร้อมด้วยจิตวิญญาณทางการเมืองและเราทั้งหลายต่างก็ไม่ได้เสียใจที่เลือกท่านเข้าสู่สภาอันทรงเกียรติ ในฐานะตัวแทนของคนทั้งประเทศ เราทั้งหลายต่างหวังว่าการเลือกตั้งครั้งนี้จะไม่มี "ใบแดง" ให้เห็น เพราะแต่ละคนต่างมีคุณสมบัติที่ดีพอและเติมเปี่ยมไปด้วยจิตวิญญาณทางการเมือง

ธวัชชัย เพ็งพินิจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์หนองคาย

ตีพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์โพสทูเดย์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 730 วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2548 หน้า A9

ตีพิมพ์ครั้งที่สองในหนังสือพิมพ์บ้านเมือง ปีที่ 1(33) ฉบับที่ 453(15328) วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2548 หน้า 5